

- 1 | Kompetencje medialne
- 2 | Dozwolony użytek edukacyjny
- 3 | Wspieranie digitalizacji
- 4 | Przejrzystość przepływów finansowych
- 5 | Sprawiedliwy mechanizm egzekwowania praw
- 6 | Zabezpieczenie społeczne twórców

6 postulatów
co do roli państwa
w rozwoju kultury
w latach 2015-2020

6 | **Stymulowanie systemowych rozwiązań dla dostępu twórców do ubezpieczeń społecznych**

Uzasadnienie

Zmiany na rynku kreatywnym: nowe praktyki konsumenckie, rozwój technologii i transformacja jaką przechodzą aktorzy tego rynku, stanowią wyzwanie dla wszystkich jego uczestników. Szczególną grupą są artyści, którzy korzystają z rozmaitych modeli zarobkowania: ze sprzedaży utworów ale też z eksploatacji praw autorskich.

Umowy zawierane z artystami rzadko mają inną formułę niż cywilno-prawną. Inaczej niż w przypadku stosunku pracy, umowy o dzieło przenoszą odpowiedzialność za opłacanie składek na ubezpieczenia społeczne wyłącznie na artystów i twórców. Nieregularność tych przychodów nie pozwala często na systematyczność w odprowadzaniu składek. Powoduje to w dłuższym okresie pauperyzację tych grup zawodowych, które nie mogą korzystać z ubezpieczeń i ze świadczeń emerytalnych w zakresie w jakim obejmują one osoby z odpowiednio długim stażem wynikającym ze stosunku pracy.

Koniecznością jest opracowanie i wdrożenie mechanizmu ubezpieczeń społecznych, który uwzględniałby specyfikę zarobkowania tej grupy zawodowej, strukturę kosztów jakie ponoszą na prowadzenie działalności twórczej oraz nieregularność ich przychodów. Z drugiej strony mechanizm ten powinien angażować pośredników, którzy przekazują twórcom wynagrodzenia z różnego tytułu, tak by uniknąć zjawiska całkowitego uspołecznienia tych kosztów i w rezultacie dodatkowego obciążenia budżetu państwa.

Propozycja wdrożenia postulatu

Resort kultury powinien przeprowadzić proces mapujący specyfikę zarobkowania twórców i uwzględniający rolę pośredników, w tym organizacji zbiorowego zarządzania. Następnie należy rozważyć mechanizmy funkcjonujące w innych krajach, które zapewniają twórcom dostęp do zabezpieczeń społecznych różnego rodzaju, w tym ubezpieczeń emerytalnych. W dialogu społecznym uwzględniającym organizacje zbiorowego zarządzania oraz innych pośredników ale także ubezpieczycieli (państwowego i prywatnych), należy wypracować system, który angażowałby tych pośredników w tworzenie stosownych mechanizmów i gromadzenie funduszy.

Dla przykładu, wydaje się celowym rozważenie systemu potrąceń od przekazywanych wynagrodzeń z tytułu np. eksploatacji praw autorskich i przekazywanie tak zebranych kwot do funduszu o charakterze indywidualnym bądź wzajemnościowym. Rolę „poborcy” mogłyby pełnić organizacje zbiorowego zarządzania przekazujące zebrane fundusze ubezpieczycielowi, jako że zarządzanie mechanizmem tego rodzaju musiałoby podlegać reżymowi certyfikowania i kontroli właściwemu dla tego rodzaju działalności ubezpieczeniowej. Ostateczna zasadność takiego rozwiązania wymaga oczywiście dalszych badań i zaangażowania partnerów społecznych w wypracowywanie skutecznych rozwiązań.

Informacje dodatkowe

Centrum Cyfrowe to *think-and-do tank* zajmujący się wpływem nowych technologii na społeczeństwo. Analizujemy w jaki sposób obywatele i instytucje realizują swój osobisty i profesjonalny potencjał wykorzystując do tego ICT. Prowadzimy badania jakościowe, modelujemy rozwiązania prawne i rekomendacje dla polityk publicznych, tworzymy narzędziowniki oraz metodologie pracy z treściami cyfrowymi. W pracy z partnerami i w rzecznictwie kierujemy się filozofią otwartości. Wypracowując lepsze dopasowanie prawa do nowej rzeczywistości i prowadząc instytucje tam, gdzie są ich użytkownicy, przetączamy społeczeństwo na cyfrowe.

kontakt:

Marcin Serafin, szef działu polityk publicznych mserafin@centrumcyfrowe.pl

autorzy:

Anna Mazgal, Alek Tarkowski, Marcin Serafin

data opracowania:

14 sierpnia 2015

Informacja o licencji

Dokument jest dostępny na licencji Creative Commons Uznanie Autorstwa 3.0 Polska, pewne prawa zastrzeżone na rzecz autorów i Centrum Cyfrowego Projekt: Polska. Pełna treść licencji jest dostępna na stronie creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl. Zezwala się na dowolne wykorzystywanie treści publikacji pod warunkiem wskazania autorów oraz podania informacji o licencji.